

15.04.2024

Asia/2

§ 222

V 15.5.2024, Hallintosäännön muuttaminen, toimialojen hallintojen organisaationimi, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä teknisluonteisia muutoksia ja täsmennyksiä

HEL 2024-002676 T 00 01 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Sampo Viitanen, lakimies, puhelin: 09 310 37749
sampo.viitanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö voimaan 1.5.2024
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö voimaan 1.5.2024_muutokset näkyvissä
- 3 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 30.1.2024 § 20
- 4 Kansalliskielilautakunta 19.3.2024 § 11
- 5 Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.3.2024 § 65

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti voimaan 1.5.2024.

Esittelijän perustelut

Toimialojen hallintojen organisaationimen muuttaminen yhteisiksi palveluiksi

Hallintosäännön muutoksen perustelut

Kaupungin johtamisjärjestelmän muutoksessa vuonna 2017 keskitettiin toimialojen tietyt asiantuntijatehtävät ja tukipalvelutehtävät toimialan

15.04.2024

Asia/2

keskitettyyn hallintoon ja näin saatiin hallinnon resursseja optimoitua. Toimialan hallinto sisältää toimialatasoisia palvelutehtäviä, jotka kattavat laajan kirjon osin samoja tehtäviä kuin kaupunginkansliassa, mutta myös toimialalle ominaisia erityistehtäviä. Yhteiset palvelut kokoavana käsitteenä kuvaa näitä erilaisia palvelu- ja tukitehtäviä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla kuin hallinto -termi. Toimialajohtaja päättää toimialan yhteisten palvelujen tehtävät tarkemmin toimialan toimintasäännössä.

Hallintosäännön muutos

Toimialojen hallintoa koskeva hallintosäännön 4 luvun 9 § ehdotetaan kuulumaan seuraavasti:

Toimialojen yhteiset palvelut

Jokaisella toimialalla on palvelukokonaisuuksien lisäksi toimialajohtajan alaisuudessa toimialan yhteiset palvelut, joka huolehtii toimialalla keskitetysti hoidettavista yhteisistä palveluista.

Toimialojen hallintojohtajien virkanimikkeiden muuttaminen yhteisten palvelujen johtajiksi

Hallintosäännön muutoksen perustelut

Toimialojen hallintojen organisaationimen muuttuessa yhteisiksi palveluiksi on johdonmukaista muuttaa myös hallintosäännössä mainittu toimialojen hallintojohtajan virkanimike yhteisten palvelujen johtajaksi. Kaupunginkanslian henkilöstöosasto on antanut puoltavan lausunnon virkanimikkeen muuttamisesta 27.3.2024. Hallintojohtajia on kuultu virkanimikkeen muuttamisesta.

Organisaationimen ja virkanimikkeen muutosehdotukset on käsitelty sääntötyöryhmässä 25.3.2024.

Hallintosäännön muutos

Ehdotetulla muutoksella muutetaan hallintosäännön 5 luvun 6 §:n 2, 7 ja 8 momentissa; 7 §:n 2, 8 ja 9 momentissa; 8 §:n 2, 7 ja 8 momentissa; 9 §:n 2, 7 ja 8 momentissa; 10 §:n 5 momentissa; 10 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa; 12 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohdassa; 14 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdassa ja 29 luvun 19 §:n 3 momentissa mainittu toimialan hallintojohtajan virkanimike yhteisten palvelujen johtajaksi.

Muun luottamustoimesta aiheutuvan kustannuksen korvaaminen

Hallintosäännön muutoksen perustelut

Kuntalain 82 §:n mukaan luottamushenkilöille maksetaan korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä.

Omaishoitajana toimivalle luottamushenkilölle on kuntalain 82 §:n mukaisesti korvattu sijaisen palkkaamisesta aiheutuneet kustannukset, vaikka hallintosäännössä ei ole ollut tästä nimenomaista mainintaa. Tilanne on syytä korjata.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista. Hallintosäännön 31 luvussa määrätään kuntalain edellyttämistä luottamushenkilöille maksettavista taloudellisista etuuksista ja korvauksista. Hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää perusteiden lisäksi myös palkkioista ja korvausten suuruudesta ja rajoituksista.

Muutosehdotus on käsitelty sääntötyöryhmässä 15.1.2024.

Hallintosäännön muutos

Hallintosäännön 31 luvun uusi 6a §:

Muun luottamustoimesta aiheutuvan kustannuksen korvaaminen

Luottamushenkilölle korvataan muut kuin 3-6 §:ssä tarkoitetut luottamustoimesta aiheutuvat kustannukset valtuuston erikseen päättämällä tavalla.

Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan muutosehdotukset

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle 30.1.2024 § 20 (liite 3) hallintosäännön muuttamista ehdotuksensa mukaan. Muutosehdotukset on käsitelty sääntötyöryhmässä 15.1.2024.

Pelastusviranomaisen pelastuslain mukaisiin päätöksiin kohdistuvan oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen

Hallintosäännön muutoksen perustelut

Hallintolain mukaisen oikaisuvaatimuksen käsittelee se viranomainen, joka on päätöksen tehnyt. Näin ollen pelastusviranomaisen päätökseen kohdistuvan oikaisuvaatimuksen käsittelee pelastusviranomainen. Hallintosäännön 2 luvun 19a §:n 2 momentin mukaan Helsingin kaupungin pelastusviranomaisia ovat pelastusjaosto, pelastuskomentaja sekä tämän määräämät muut viranhaltijat. Voimassa olevassa hallintosäännössä ei ole kirjausta toimivaltaisesta viranomaisesta, joka käsittelee

pelastuslain (379/2011) mukaisiin pelastusviranomaisen päätöksiin kohdistuvat oikaisuvaatimukset.

Esitettävän lisäyksen mukaan pelastuslain 104 §:ssä tarkoitettut oikaisuvaatimukset käsittelee sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto, joka on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ylin pelastusviranomainen. Näin ollen hallintosäännön 18 luvun 2a §:n 1 momenttiin esitetään uusi kohta 6, jonka mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto toimii oikaisuvaatimuksen käsittelevänä viranomaisena pelastuslaissa tarkoitetuissa pelastusviranomaisen päätöksiin kohdistuvissa oikaisuvaatimuksissa.

Hallintosäännön muutos

Hallintosäännön 18 luvun 2a §:n 1 momentin uusi 6 kohta:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

6 toimii oikaisuvaatimuksen käsittelevänä viranomaisena pelastuslaissa tarkoitetuissa pelastusviranomaisen päätöksiin kohdistuvissa oikaisuvaatimuksissa.

Muutokset sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan erityiseen toimivaltaan

Hallintosäännön muutosten perustelut

Lastensuojelulain tarkoittama johtava viranhaltija

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana. Määräyksen tulkinnassa on ollut epäselvää, viitataan kohtalla myös sosiaalihuoltolain tarkoittamiin muihin sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnollisissa johtotehtävissä oleviin henkilöihin. Määräyksellä on tarkoitettu vain lastensuojelulaissa tarkoitettua sosiaalihuollon johtavaa viranhaltijaa, joten viittaus sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan poistettavaksi.

Puhevallan käyttäminen pelastustoimea koskeissa lausuntoasioissa

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 5 kohdassa on määrätty toimialajohtajan delegoitavissa olevasta sosiaali- ja terveydenhuollon asioita koskevasta puhevallasta. Kohta ei nykyisellään koske pelastustoimen lausuntoasioita.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lau-

sunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu. Pelastusviranomainen käyttää puhevaltaa tehtäviään koskevissa asioissa. Pelastusviranomaiset Helsingin pelastustoimen alueella on määrätty hallintosäännössä ja pelastusviranomaisen toimivaltuudet säädetty pelastuslaissa.

Toimialajohtaja on kuitenkin toimivaltainen käyttämään puhevaltaa pelastustoimea muutoin koskevissa lausuntoasioissa esimerkiksi lakiesityksiä koskevien lausuntojen osalta. Näin ollen hallintosääntöön esitetään lisäys, jolla toimialajohtajan puhevallan käyttämistä koskevaa toimivaltamääräystä täsmennetään sosiaali- ja terveydenhuollon lausuntoasioiden lisäksi myös pelastustoimen osalta, puhevallan käytön yhdenmukaistamiseksi.

Sosiaalihuoltolain mukaisten varautumiseen liittyvien johtavien viranhaltijoiden määräämistä koskevien määräysten kumoaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaalihuoltolain valmiutta ja varautumista koskeneet 33 b–33 e §:t kumottiin. Valmiudesta ja varautumisesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun laissa (612/2021), eikä sosiaalihuoltolakia vastaavia tehtäviä sosiaalihuollon poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisessa ole uudessa lainsäädännössä. Näin ollen esitetään, että hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 8 kohta kumotaan.

Määräminen toimimaan sosiaalihuoltolain tarkoittamana johtavana viranhaltijana

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin delegoitavissa olevaan sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimialan toimialajohtajan toimivaltaan ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta 9, jonka mukaan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain (710/1982) 41 §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana.

Lain 41 §:n 1 momentissa säädetään, että mikäli sosiaalihuollon ilmeisessä tarpeessa olevan henkilön etu terveyden, kehityksen tai turvallisuuden vakavan vaarantumisen vuoksi sitä välttämättä vaatii eikä sosiaalihuollon tarve muutoin ole selvitettävissä, sosiaalityöntekijällä on oikeus hyvinvointialueen määräämän johtavan sosiaalihuollon viranhaltijan määräyksestä huollon tarpeen selvittämiseksi päästä tällaisen henkilön asuntoon tai muuhun olinpaikkaan.

Kirjaus hallintosääntöön selkeyttäisi toimivaltaa lain säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa. Kirjauksen perusteella toimialajohtaja voisi jatkossa edelleen päättää sosiaalityöntekijöiden kyseisestä oikeudesta tai

delegoida oikeuden alaiselleen viranhaltijalle, mikäli toimiala katsoo sen tarpeelliseksi. Sen lisäksi, että toimivalta perustuu lakiin, on henkilön asuinpaikkaan pääsyssä kyse puuttumisesta perusoikeuksiin, mikä vuoksi on perusteltua nostaa toimivaltuus hallintosäännön tasolle.

Määrääminen moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmän jäseneksi

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 31 §:n mukaan erityishuollon antamiseen liittyvää päätöksentekoa varten hyvinvointialueella on oltava päätöksiä tekevä vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä, jonka jäsenenä on vähintään kolme hyvinvointialueen viranhaltijaa siten, että asiantuntijaryhmässä on edustettuna lääketieteen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntemus.

Asiantuntijaryhmä päättää muun muassa henkilön tahdosta riippumattomasta erityishuollosta, jossa on kyse puuttumisesta henkilön perusoikeuksiin. Lisäksi ryhmän asettaminen perustuu lakiin, jonka vuoksi katsotaan perustelluksi nostaa sitä koskeva toimivaltuus hallintosääntöön. Näin ollen esitetään, että hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momenttiin lisätään uusi kohta 10, jonka mukaan toimialajohtaja määrää vähintään kolme Helsingin kaupungin viranhaltijaa jäseniksi kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettuun vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmään siten, että asiantuntijaryhmässä on edustettuna lääketieteen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntemus.

Hallintosäännön muutos

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentti

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää

4 määrätä viranhaltijan toimimaan lastensuojelulain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana

5 käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa yksityisiä sosiaalipalveluja, yksityistä terveydenhuoltoa, yksityisten apteekkien toimintaa sekä potilaiden hoitoa ja kohtelua, potilasvahinkoja ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa koskevissa lausunto- ja valvonta-asioissa samoin kuin sosiaalihuollon yksilöllistä toimeenpanoa sekä potilaiden kotikuntaa ja potilasmaksuja koskevissa asioissa sekä pelastustoimea koskevissa lausunto-asioissa siltä osin kun kysymys ei ole pelastusviranomaisen tehtävistä ja lukuun ottamatta periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittäviä asioita

8 määrätä viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain 33 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon viranomaisena ja 33 d §:n 2 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranomaisena (kumotaan)

9 määrätä viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain (710/1082) 41 §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana

10 määrätä vähintään kolme Helsingin kaupungin viranhaltijaa jäseniksi kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettuun vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmään siten, että asiantuntijaryhmässä on edustettuna lääketieteen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntemus.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan muutosehdotukset

Kasvatus- ja koulutuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle 26.3.2024 § 65 (liite 5) hallintosäännön muuttamista ehdotuksensa mukaan. Kansalliskielilautakunta antoi lautakunnalle lausunnon hallintosäännön muutosehdotuksesta 19.3.2024 (liite 4). Muutosehdotukset on käsitelty sääntötyöryhmässä 15.1.2024.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Hallintosäännön muutosten perustelut

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan vastuu perusopetuslain 8 a luvun mukaisesta koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta huolehtimisesta on kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla jaettu siten, että perusopetuksen palvelukokonaisuus huolehtii suomenkielisestä palvelusta ja ruotsinkielisten palveluiden palvelukokonaisuus ruotsinkielisestä palvelusta.

Toimivalta oppilaiden ottamisessa palveluun on hallintosäännön mukaan toimialajohtajalla suomenkielisen palvelun osalta ja ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtajalla ruotsinkielisen palvelun osalta. Toimialajohtaja on delegoinut ottamista koskevan toimivallan edelleen perusopetusjohtajalle suomenkielisen palvelun osalta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaiikkoja koskeva toimivalta on hallintosäännön mukaan perusopetusjohtajalla suomenkielisen palvelun osalta ja ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtajalla ruotsinkielisen palvelun osalta.

Tällä hetkellä aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelua johdetaan ja koordinoitetaan perusopetuksen palvelukokonaisuudesta ja ruotsinkielisten palveluiden palvelukokonaisuudesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelusta huolehtiminen, oppilaiden ottaminen palveluun sekä palveluun liittyvistä järjestämispaiikoista päättäminen esitetään keskitettäväksi pe-

rusopetuksen palvelukokonaisuuteen sekä suomenkielisen että ruotsinkielisen palvelun osalta. Keskitämällä palvelu yhteen palvelukokonaisuuteen selkiytetään johtamista ja päätöksentekoa suomen- ja ruotsinkielisten palveluiden osalta ja turvataan yhdenvertaiset palvelut molemmille kieliryhmille.

Hallintosäännön muutokset

Hallintosäännön 4 luvun 5 §:n 2 momentin 1, 2 ja 4 kohdat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jakautuu neljään palvelukokonaisuuteen:

1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus, joka huolehtii suomenkielisestä varhaiskasvatuksesta, osaltaan esiopetuksesta ja leikkipuistotoiminnasta.

2 Perusopetuksen palvelukokonaisuus, joka huolehtii suomenkielisestä perusopetuksesta ja muusta perusopetuslain mukaisesta toiminnasta.

4 Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus, joka huolehtii ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, leikkipuistotoiminnasta, perusopetuksesta ja muusta perustusopetuslain mukaisesta opetuksesta, lukiokoulutuksesta ja nuorten työpajatoiminnasta. Palvelukokonaisuus huolehtii myös ruotsinkielisestä vapaasta sivistystyöstä.

Hallintosäännön 15 luvun 4 §:n 1 momentin 8 kohta

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

8 ottaa oppilaat koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan (kumotaan)

Hallintosäännön 15 luvun 6 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohdat

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei perusopetusjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, perusopetusjohtaja

1 ottaa oppilaat perusopetukseen sekä suomenkieliseen ja ruotsinkieliseen koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan

5 päättää koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista suomen- ja ruotsinkielisen palvelun osalta

Hallintosäännön 15 luvun 8 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta

15.04.2024

Asia/2

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja ole määrännyt tehtävää muulle vi-
ranhaltijalle, ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja

1 ottaa lapset ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen sekä oppilaat esio-
petukseen

3 päättää koululaisten ruotsinkielisen aamu- ja iltapäivätoiminnan jär-
jestämisaikoina (kumotaan)

Ruotsinkielisen hallintosäännön kieliasun tarkistus ja kielenhuolto

Hallintosäännön ruotsinkielisen version kieliasu on tarkistettu ja yhte-
näistetty ja siihen on tehty pieniä teknisluonteisia muutoksia ja täsmen-
nyksiä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Sampo Viitanen, lakimies, puhelin: 09 310 37749
sampo.viitanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö voimaan 1.5.2024
- 2 Helsingin kaupungin hallintosääntö voimaan 1.5.2024_muutokset näky-
vissä
- 3 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 30.1.2024 § 20
- 4 Kansalliskielilautakunta 19.3.2024 § 11
- 5 Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.3.2024 § 65

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala